

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 5:

Forslag til folketingsbeslutning om tiltrædelse af partnerskabs- og samarbejdsaftalen om oprettelse af et partnerskab mellem De Europæiske Fællesskaber og deres medlemsstater på den ene side og Republikken Tadsjikistan på den anden side af 11. oktober 2004.

Af udenrigsministeren (Per Stig Møller).

(Fremsat 24/2 2005).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Jens Kirk (V):

Beslutningsforslaget er for det første en del af en fælles EU-beslutning, men også et skridt i retning af mere fred og fordragelighed i verden. Der foreligger allerede lignende aftaler med andre centralasiatiske og kaukasiske lande. Aftaler som denne fremmer det internationale samarbejde, udbredelsen af demokrati og bekæmpelsen af terrorisme.

Kl. 17.00

Med denne aftale knyttes Tadsjikistan tættere til EU, og landets positive udvikling understøttes og anerkendes. Derfor Venstres fulde støtte til forslaget.

(Kort bemærkning).

Jesper Kiel (EL):

Jeg vil blot høre hr. Jens Kirk, om det ikke bekymrer Venstre, at der er sovjetlignende tilstande for demokratiet og menneskerettighederne i Tadsjikistan.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Til spørgeren kan jeg sige, at det her forslag vil jo være med til at modvirke dette, og derfor støtter vi det fuldt ud.

Formanden:

Tak til hr. Jens Kirk. Og så er det hr. Jens Peter Vernersen som ordfører.

Jens Peter Vernersen (S):

EU er ikke en lukket organisation. Derfor giver Socialdemokraterne tilslutning til, at Danmark tiltræder en partnerskabs- og samarbejdsaftale med Tadsjikistan, en aftale, der nøje følger de af-

taler, vi har med en række lande i området. Vi synes, det er rigtigt, at man laver den slags samarbejde, sådan at det giver nye muligheder for vækst i området.

Socialdemokraterne håber, at aftalen må bidrage til en positiv udvikling i Tadsjikistan. Vi synes, at det er rigtigt, at man laver disse aftaler, så man ikke kun får EU som en lukket organisation. Vi støtter forslaget.

Formanden:

Tak til hr. Jens Peter Vernersen. Og så er det hr. Morten Messerschmidt som ordfører.

Morten Messerschmidt (DF):

Kampen mellem demokrati og diktatur er kampen mellem godt og ondt. Det var en sejr for det gode, da Sovjets magtimperium faldt sammen og nationalstaterne i Centralasien opstod. Tadsjikistan er en sejr, fordi landet ligesom resten af området har gennemført en omstilling efter borgerkrigene i 1992-1997 hen til en republik. Det er en omstilling, som Dansk Folkeparti hyl-der.

Hvor mange muslimske samfund ikke har magtet at finde de demokratiske ben at stå på, har Tadsjikistan gennemført afgørende reformer på kort tid.

Landet er stadig blandt de fattigste i området og har alvorlige problemer. På Transparency Internationals seneste indeks for 2004 over korruptionsniveau i de forskellige lande optræder landet således som nr. 133. Ifølge UNHCR's oplysninger opholdt der sig i 2003 ikke mindre end 58.936 flygtninge fra Tadsjikistan uden for landets grænser – og en børnedødelighed på 11,2 pct. er blot nogle af de kedelige træk, der fortsat kendetegner landet.

Men der er også positive træk. Analfabetisme findes kun hos 0,6 pct. af befolkningen og er således næsten udryddet, og den økonomiske udvikling er i de seneste år, særlig som en konsekvens af krigen i nabolandet Afghanistan, generelt positiv.

I Dansk Folkeparti er vi derfor positive over for at tiltræde en partnerskabs- og samarbejdsaftale mellem EU og Tadsjikistan. Det er godt, at man er enig om at bekæmpe masseødelæggelsesvåben som foreskrevet i artikel 4, ligesom det er afgørende vigtigt, at vi sørger for at holde landet på rette spor i forhold til frihed, åbenhed og demokrati, som det er formuleret i artikel 1.

Den sikreste vej mod dette er frihandel, ligesom det er afgørende for alle muslimske lande

altid at være på vagt over for den iboende fundamentalisme, som islam i hele sin essens indeholder. Derfor er vi glade for, at man opretter regler, der minder om dem, som for EU-landene forbyder interne restriktioner, der hindrer handelen. Det er godt, at toldsystemerne tilnærmes, jævnfør artikel 63, ligesom det er helt på sin plads at samarbejde om ulovlig indvandring, jævnfør artikel 67.

Jeg kan dog ikke lade være med at nævne, at der er visse betænkeligheder, som vi i Dansk Folkeparti er nødt til at bemærke. F.eks. er vi skeptiske over for den finansielle bistand, som vil finde sted efter artikel 73-76. Vi vil gerne give Tadsjikistan frihandel, men samtidig at give landet finansielle gaver, som artikel 73 og fremefter foreskriver, er jo som at betale dobbelt for landets varer. Vi er meget betænkelige ved at skulle give bistand til et land, der søger at komme ind på vore markeder. Er landet da overhovedet parat? Det virker i vore ører ikke særlig betryggende.

Men med de betænkeligheder og med de bemærkninger skal jeg meddele, at Dansk Folkeparti som udgangspunkt kan støtte det af udenrigsministeren fremsatte beslutningsforslag.

Kl. 17.05

(Kort bemærkning).

Jesper Kiel (EL):

Jeg vil også gerne høre hr. Morten Messerschmidt, om det ikke bekymrer ham, at der er sovjetlignende tilstande for demokratiet i Tadsjikistan, hvor man kan se en enerådig præsident, der bliver valgt med sovjetlignende procentsatser, og som får gennemført en folkeafstemning om, at han kan sidde i endnu to perioder a 7 år ved nogle valg, som af Human Rights Watch i hvert fald bliver kritiseret for ikke at have levet op til de standarder, man normalt kunne forvente. Bekymrer det ikke hr. Morten Messerschmidt?

(Kort bemærkning).

Morten Messerschmidt (DF):

Jo, naturligvis bekymrer det, at man kan konstatere, at der er nogle lande, der ikke er demokratiske. Det er netop Dansk Folkepartis sigte at arbejde hen imod, at alle lande må blive demokratiske. Og derfor er det jo positivt, at artikel 1, den allerførste artikel, i sin formålserklæring definerer, at netop kampen for mere demokrati er en helt essentiel del af det her forslag om en samarbejds- og partnerskabsaftale. Så derfor er

det indeholdt allerede i artikel 1. Det er jeg sikker på at også hr. Jesper Kiel vil finde.

Formanden:

Tak til hr. Morten Messerschmidt. Og så er det fru Helle Sjelle som ordfører.

Helle Sjelle (KF):

I Det Konservative Folkeparti er vi grundlæggende af den opfattelse, at et fredeligt samarbejde og samhandel er nøglen til velstand og vækst over hele verden. Derfor mener vi naturligvis, at man bør arbejde for at forbedre mulighederne for samarbejde mellem forskellige lande og regioner, og med dette forslag bliver der taget et vigtigt skridt i den retning.

Forslaget vil betyde en styrkelse af den politiske dialog mellem Tadsjikistan og Den Europæiske Union. Det vil have stor betydning internationalt set, og det kan yde et væsentligt bidrag til forbedringen af de demokratiske processer i Tadsjikistan.

Først og fremmest hæfter vi os ved, at en styrket politisk dialog vil være medvirkende til at øge den internationale stabilitet og sikkerhed på flere forskellige områder. Et stærkere samarbejde vil alt andet lige betyde større muligheder for en bekæmpelse af f.eks. terror og en større kontrol med masseødelæggelsesvåben. Derudover kan et øget samarbejde have betydning, når det drejer sig om illegal migration mellem forskellige lande.

For det andet kan et øget samarbejde mellem EU og Tadsjikistan også gavne landets demokratiske udvikling og arbejde for menneskerettighederne. Det vil være med til at hjælpe Tadsjikistan på vej i den rigtige retning. En øget samhandel vil i samme forbindelse betyde en økonomisk forbedring for landet.

Samlet set mener vi således i Det Konservative Folkeparti, at et partnerskab mellem Det Europæiske Fællesskab, mellem EU og Republiken Tadsjikistan vil være til stor gavn for begge parter, og derfor støtter vi forslaget.

Formanden:

Tak til fru Helle Sjelle. Så er det fru Lone Dybkjær som ordfører.

Lone Dybkjær (RV):

Også Det Radikale Venstre kan støtte det her forslag. Det er jo lidt et ja-nej-forslag, men selv om det er tilfældet, så kan jeg da godt kommentere én ting. Vi tror faktisk, at de her samarbejdsafta-

ler er nogle af modellerne til at udbrede EU-systemet til andre lande og i sig selv er fredsskabende og diktaturnedbrydende og al den slags. Og derfor er der ikke tvivl om, at det er nogle af de gode handlinger fra EU's side, når man går ind i de her samarbejdsaftaler.

Så kunne jeg godt tænke mig – ikke nu, men måske i forbindelse med udvalgsarbejdet – blot at spørge om en enkelt ting. Jeg synes, det er godt, at man vil bekæmpe ulovlig indvandring og menneskesmugling og al den slags, og jeg synes selvfølgelig også, at paragrafferne omkring miljø og sundhed er gode. Det, der er svært at se i alt det her, er: Hvordan ligger egentlig prioriteringen af de midler, der så vil være i forbindelse med det her samarbejde? Det er bestemt ikke noget, slet ikke i betragtning af, at vi er mange, der gerne ville have været af sted på et noget tidligere tidspunkt i dag, som ministeren skal gå ind på her i dag, men måske kunne det være en interessant diskussion i Europaudvalget på et tidspunkt for at få lidt nærmere viden om de mere konkrete samarbejdsprojekter, om man vil, i forbindelse med samarbejdsaftalerne.

Der er så en enkelt ting, jeg mere vil gå ind i, og igen forlanger jeg ikke, at ministeren for så vidt skal tage ordet og kommentere det, men jeg kunne godt tænke mig at vide lidt mere om uddannelsesprogrammerne og også, hvordan man tager hensyn til kvindernes stilling, for det vil jo her som andre steder være afgørende for, hvordan landet videre udvikler sig. Og det står der jo altså naturligt nok ikke meget om i den her aftale. Det eneste udtryk, der er i rammeaftalen og som minder om noget feminint, er nogle datterselskaber, der er omtalt, og det dækker ligesom ikke det, som mit spørgsmål drejer sig om. Men igen kunne vi måske i og for sig bare gøre det efterfølgende. Vi kan godt godkende forslaget allerede nu, men det er sådan mere af interesse for udvikling i området.

Kl. 17.10

Formanden:

Tak til fru Lone Dybkjær. Den næste ordfører er fru Anne Grete Holmsgaard.

Anne Grete Holmsgaard (SF):

I SF er vi positive over for samarbejdsaftaler som et middel til at sikre en mere demokratisk udvikling og fredelige relationer mellem lande. Men det er også klart, at der jo er en eller anden grænse et eller andet sted for, hvem man indgår samarbejdsaftaler med.

Og så synes jeg navnlig, at det er vigtigt, at vi tager artikel 2 alvorligt. Det er jo den samme læst, denne her samarbejdsaftale er bygget over, som de øvrige samarbejdsaftaler, EU har. Der er en helt fast artikel 2 om respekt for demokrati og menneskerettigheder, og jeg vil også godt understrege kvindernes rettigheder. Men jeg har det sådan indimellem, at det i virkeligheden bliver noget usynligt for os, hvordan der egentlig bliver fulgt op på lige præcis artikel 2. Er der så reelt fremskridt i de lande, vi indgår samarbejdsaftaler med mellem EU og det pågældende land? Er der også en prioritering?

Altså, jeg vil egentlig godt vide, om der ligger en underliggende prioritering i den her samarbejdsaftale med Tadsjikistan, og det er sådan, at man i EU har forestillet sig, at det er de her tre punkter, man først vil sætte ind over for, eller er det i virkeligheden helt åbent? Det ville jeg meget gerne have at udenrigsministeren svarede på.

Jeg vil også gerne vide, om der ligger en eller anden form for plan, det lyder måske så firkanteret, men i hvert fald en eller anden tidsfølge for, hvad det er, man forventer sig af Tadsjikistan, og om man har gjort det klart for Tadsjikistan. Altså, hvad har der været i drøftelserne, hvor man direkte har sagt, at det er på de og de områder i demokrati og menneskerettigheder, at vi fra EU's side forventer, at der vil være fremskridt inden for den kommende periode? Det synes jeg faktisk er noget af det mest interessante at få belyst ved denne her aftale.

Men jeg vil også sige, at vi er positive over for denne her aftale, ligesom vi har været det over for de andre samarbejdsaftaler, EU har indgået med forskellige lande, hvor man jo kan sige, at demokratiet bestemt ikke har været i højsædet i ret mange af dem. Vi betragter det som et brugbart middel og et godt middel til at skabe en øget demokratisering og også til at skabe en mere fredelig verden.

Formanden:

Tak til fru Anne Grete Holmsgaard. Den næste ordfører er hr. Jesper Kiel.

Jesper Kiel (EL):

Der kunne være flere grunde til at være kritisk over for sådan en standardkontrakt, som vi ser her, med EU, hvor det jo er EU, der lægger rammerne for, hvilke krav og hvilken lovgivning Tadsjikistan skal gennemføre. Tadsjikistan skal opfylde alle EU's krav omkring intellektuel ejen-

domsret og liberalisering inden for den offentlige sektor for nu bare at nævne nogle eksempler.

Men så længe Tadsjikistan er et selvstændigt land, er de naturligvis i deres gode ret til at indgå selv de mest urimelige samarbejdsaftaler med andre lande. Det er jo trods alt et privilegium, man har, så længe man ikke er medlem af EU. Og vi kunne da også godt være mistænksomme over for, om det her nu var sådan en slags belønning for, at man havde stillet baser til rådighed i forbindelse med bombningerne af Afghanistan.

Men der er imidlertid én god grund til, at vi ikke kan støtte det her forslag. Man kan læse som omtalt i artikel 2, at respekt for demokrati og menneskerettigheder er forudsætningen fra begge parter side. En godkendelse af aftalen vil altså være en blåstempling af de forhold for demokrati og menneskerettigheder, der er i Tadsjikistan, og det kan vi ikke være med til hos Enhedslisten. Vi mener, der er god grund til at betvivle, at Tadsjikistan rent faktisk kan leve op til de kriterier.

Jeg skal nævne et par eksempler. Ifølge Human Rights Watch levede valgene i 1999 og 2000 ikke op til internationale standarder. Det gjorde folkeafstemningen, hvor man skulle afgøre, om præsidenten kunne genopstilles til endnu to 7-års-perioder, heller ikke.

Kl. 17.15

Det virker meget mistænkeligt, at partier i Tadsjikistan skal betale 500 dollars for hver eneste kandidat, de skal have opstillet ved valgene. De statsdrevne trykhuse nægter at trykke oppositionens aviser, oppositionspolitikere bliver fængslet, partier kan ikke være sikre på at blive godkendt. Der hersker fortsat, kan man sige, sovjetlignende tilstande på demokratiområdet, og det kan vi ikke godkende. Det mener vi man gør med en sådan aftale.

Det er for Enhedslisten helt underordnet, om det er Israel eller som i dette tilfælde en islamisk domineret stat, som krænker menneskerettighederne. Det kan vi ikke være med til at blåstemple, og derfor kan vi ikke godkende beslutningsforslag nr. B 5.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg vil gerne takke for den brede tilslutning til denne her samarbejdsaftale.

Jeg synes, der er stillet ganske væsentlige spørgsmål, som jeg selvfølgelig kan besvare yderligere i udvalget, men jeg vil godt give et par svar her.

Man kan selvfølgelig – sådan som Enhedslisten har gjort det – spørge: Hvad skal vi med samarbejdsaftaler med lande, som vi ikke er tilfredse med, og som ikke er på vores demokratiske og menneskerettighedsmæssige niveau? Jamen hvis ikke vi kunne samarbejde med dem, så ville vi jo ikke udvikle ret mange lande, som ikke i forvejen var udviklede; så ville det jo være en meget lukket verden, vi ville leve i, hvis vi sagde, at vi kun ville samarbejde med dem, der var på vores niveau, sådan som Enhedslisten lægger op til.

Udgangspunktet er jo, at Tadsjikistan regnes for et af de fattigste lande i verden, og det er jo dem, vi igennem de her samarbejdsaftaler vil løfte op, og derfor skal aftalen tjene til at styrke det økonomiske samarbejde.

Sker der så noget fornuftigt i de lande, når det kommer til stykket? var der en, der spurgte – jeg tror, det var fru Anne Grete Holmsgaard. Er der reelt fremskridt i samarbejdslandene? Det blev der spurgt. Ja, det er der jo rent faktisk. Om det så er samarbejdsaftalernes skyld eller udviklingens skyld, vil historikere i fremtiden kunne påvise.

Vi har jo lavet samarbejdsaftaler med Ukraine, med Armenien, med Georgien, med Kirgistan, hvor der alle steder er sket fremskridt. Det har vi også med Kasakhstan, Usbekistan, Turkmenistan, Belarus, Moldova, Aserbajdsjan, hvor man så kan diskutere, om det er gået frem eller tilbage. Mange af stederne er det gået tilbage, men nogle af dem har jo fået konsolideret den vestvendte, om jeg så må sige, udvikling med demokrati og menneskerettigheder hjulpet af samarbejdsaftalerne.

Der er det vigtigt at bemærke, at vi jo faktisk i artikel 2, som fru Anne Grete Holmsgaard med rette fremhæver, siger, at der skal være respekt for demokratiet og de grundlæggende menneskerettigheder, og at de udgør et væsentligt element i denne aftale. Det gør de også, og derfor har vi jo også en aftale om en politisk dialog. Men hvordan skulle vi kunne få et land, som ikke er på det niveau med hensyn til demokrati og menneskerettigheder, som vi ønsker, ind i en proces, hvis ikke vi samtidig har en institutionaliseret dialog med dem, som de ikke kan sige nej til?

Derfor er det altså et fremskridt, i og med at man har lavet et samarbejdsråd, hvor alle disse ting kan komme op, og der er det oplagt, som fru Lone Dybkjær var inde på, at der er en diskussion om prioritering af midlerne. I artikel 1

angiver man jo i forhold hertil, hvad det er for nogle midler, man i hvert fald vil afsætte, og det er energisektoren og vandsektoren, der nævnes, som man vil investere i.

Jeg er enig i, at i forbindelse med uddannelsesprogrammerne er det jo oplagt, at vi dér kan fremme udviklingen ved at se på kvindernes ligestilling og lige adgang til uddannelserne og på at give stipendier osv. Det er meget vigtigt og jo også en af de ting, som vi skal være opmærksomme på.

Så skal man være opmærksom på her, at der er nye elementer i de samarbejdsaftaler med de centralasiatiske lande, som vi også har glæde af. Det nye, som allerede fremgår af artikel 4, er, at der skal samarbejdes i kampen mod terror, i kampen mod spredning af masseødelæggelsesvåben – vi ved jo, at der er visse risici i den del af verden – og at der skal være et tættere samarbejde om ulovlig migration.

Det vil altså sige, at der faktisk *er* ting, som vi har gensidig glæde af. Jeg er fuldstændig enig i, at Tadsjikistan ikke er noget mønsterland, men hvis vi kun skulle samarbejde med mønsterlande, så ville det være ret få lande, vi skulle lave samarbejdsaftaler med. Meningen med dem er jo præcis at løfte dem ud af fattigdommen og ind i en demokratisk proces, og der er altså gode eksempler på det, og derfor synes jeg faktisk også, at den her aftale er én, der er værd at indgå.

Formanden:

Der er en kort bemærkning til udenrigsministeren. Hr. Jens Peter Verner sen.

(Kort bemærkning).

Jens Peter Verner sen (S):

Den korte bemærkning skal gå på, om man ud fra artikel 2 kan drage den konklusion, som Enhedslisten gjorde, at det sådan blåstempler diktaturet i et land. Det er i hvert fald ikke den konklusion, jeg har draget, men jeg vil godt høre udenrigsministerens syn på det spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Den kan jeg heller ikke drage. Den blåstempler ikke noget som helst, men den siger, at respekt for demokratiet og de grundlæggende menneskerettigheder udgør et væsentligt element i denne aftale, og det betyder jo netop, at vi, som det fremgår af artikel 6, for det første har en politisk dialog omkring de ting, og at vi, som det fremgår af artikel 5, for det andet har et samar-

bejdsråd. Det vil sige, at det altså giver os en løftestang til at gå ind og kritisere udviklingen i landet, hvilket vi jo for så vidt principielt ikke havde nogen adkomst til at gøre, hvis ikke vi havde en samarbejdsaftale. Nu er de i samarbejdsrådet tvunget til at høre på vores kritik, hvis der f.eks. sker overgreb mod pressen og svindel ved valg.

Kl. 17.20

(Kort bemærkning).

Jesper Kiel (EL):

Jeg vil spørge ministeren: Er problemet ikke, at når først vi har indgået de her aftaler, så er der jo ikke den pressionsmulighed? Jeg vil igen nævne eksemplet Israel. Vi har jo talt for, at man skulle opsige samarbejdsaftaler fra EU's side med Israel, fordi de krænker palæstinaens demokratiske rettigheder. Så jeg synes, erfaringen viser, at selv der, hvor der er så alvorlige krænkelser af menneskerettigheder og demokratiske rettigheder, som Israel står for, sker der jo ikke noget, når man har de her samarbejdsaftaler. Derfor opfatter jeg det som en blåstempling. Når først man har truffet aftalen, accepterer man, at det er demokrati, sådan som det pågældende land praktiserer det.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det er helt forkert. Det betyder, at nu har man fået et forum, en mulighed, en løftestang, og det betyder, at man kan være med til at fremme udviklingen og altså ikke kan siges ikke at måtte blande sig i indre anliggender, for det har man faktisk nu fået adkomst til. Det har man en aftale om at man kan. Og det er da en kæmpe fordel, f.eks. hvis en presse bliver undertrykt, journalister forsvinder, at vi så kan gå ind og påtale det i et samarbejdsråd og bede om nogle forklaringer, hvis der foregår ting, som ikke bør foregå.

Og det kan jo altid standse. Man kan jo altid opsige en aftale, hvis man siger, at det her er helt håbløst, det misbruges. Men det er for det første for at bekæmpe fattigdommen, og det plejer jo altså at være – også i forhold til Enhedslistens filosofi – et skridt i retning af at få forbedret vilkårene, at man bekæmper fattigdommen. Det er altså den økonomiske idé med aftalen, og den går jeg ud fra at Enhedslisten vil sympatisere med. Vi mener så også, at det for det andet kan fremme demokratiudviklingen.

Med hensyn til Israel – hvis jeg lige må gøre det færdigt – har vi jo præcis dér adgangen til at

drøfte de forhold, hr. Kiel er utilfreds med i området, og vi har også på baggrund af den samarbejdsaftale kunnet diskutere toldaftalerne og komme til et resultat omkring toldaftalerne, som vi ikke havde kunnet uden disse aftaler.

(Kort bemærkning).

Jesper Kiel (EL):

Så vil jeg bare spørge ministeren, hvordan han selv synes det går i forbindelse med at presse Israel til at overholde menneskerettighederne for palæstinenserne.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jamen det er jo ikke på dagsordenen. Det er Tadsjikistan, der er på dagsordenen, men vi kan da diskutere alt her i verden, og det er tiden da også til.

Det er da klart, at der er fremskridt i processen mellem Israel og Palæstina. Man skal være både blind og døv for ikke at opdage det, og det er bl.a. på grund af den politiske indflydelse og medindflydelse, vi kan have, og som vi bl.a.

havde igennem formuleringen af køreplanen for fred, som forudsætter tillidsskabende foranstaltninger. Jeg synes, at man lige præcis nu skulle stikke piben ind og hellere støtte den proces, der er i gang imellem Israel og Palæstina hen mod at få virkeliggjort en tostatsløsning.

(Kort bemærkning).

Morten Messerschmidt (DF):

Tak for redegørelsen fra ministeren.

I Dansk Folkeparti er vi utrolig glade for at få lejlighed til at behandle det her beslutningsforslag i Folketinget.

Det er jo sådan, at den 27. september skal vi til folkeafstemning, hvor vi skal stemme om en forfatning, der bl.a. gør EU til en juridisk person. Og der er det jo sådan, at der vil EU med den myndighed som juridisk person få kompetence til at indgå sådan nogle samhandelsaftaler her uden forud derfor at indhente accept fra de enkelte parlamenter. Jeg kunne godt tænke mig at høre, om ikke udenrigsministeren synes, det er beklageligt, at man giver EU en sådan kompetence, så man kan handle internationalt uden at skulle have mandat fra de enkelte parlamenter.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jamen handelsaftalerne, forhandlingerne har vi jo lagt i Kommissionen i forbindelse med tredje-

lande, men det kan ikke ændre nogen af de vilkår, der er inde i vore stater, og de kompetencer, der er inde i staterne, kan ikke ændres af handelsaftaler med tredjelande.

(Kort bemærkning).

Morten Messerschmidt (DF):

Jo, men der er jo en forskel på, om EU har forfatningsretlig myndighed til at agere som juridisk person, eller om det kun er en mellemfolkelig organisation, der ikke kan agere som juridisk person. Det her er jo et godt eksempel på, at det faktisk er positivt, at EU er en mellemfolkelig enhed, som skal have accept, mandat kan man kalde det, fra de nationale parlamenter, for det er en rent demokratisk sikkerhed, fordi Enhedslistens og SF's og Dansk Folkepartis ordførere kan komme med anmærkninger i forhold til det her.

Det må ministeren da også synes er positivt i en demokratisk optik, og er det så ikke beklageligt, at forfatningen hindrer det, altså gør hele den her procedure mindre demokratisk, såfremt danskerne siger ja den 27. september?

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg synes, vi kommer meget, meget, meget langt uden for emnet.

Der er stadig væk tale om i forbindelse med handelsaftaler med den kompetence, der allerede er givet til EU, at den kan de fortsat have, men hvis det kommer til at ændre vilkårene inde i landene, dvs. de aftalesystemer, man har inde i landene – det står der også udtrykkeligt i traktaten, inden for en række hovedområder – så kan man ikke gøre det, hvis et land går imod det. Så det kan de ikke. Så der gives ikke mere kompetence, end de har, kun den ydre handelsaftale.

KL 17.25

Det her er andet end en handelsaftale. Det er en samarbejdsaftale, og den kræver, at vi alle sammen er indstillet på det samarbejde, og det er derfor, alle landene skriver under her.

Formanden:

Så er der en kort bemærkning til ministeren fra hr. Per Clausen om emnet, der behandles. Værsgo.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Det vil jeg bestræbe mig på, det skulle vel også være muligt.

Der er en enkelt bemærkning, som udenrigsministeren kom med, som jeg godt vil have kræftet at jeg hørte rigtigt, for jeg mener faktisk, at udenrigsministeren sagde, at når man lavede de her samarbejdsaftaler, så havde man gode erfaringer, og man havde dårlige erfaringer, og man kunne i grunden ingenting vide om, hvorvidt det var de her samarbejdsaftaler, der havde medført de gode ting, men man kunne så heller ikke beskyldte samarbejdsaftalerne for, at det var gået værre i nogle lande. I det ene øjeblik siger udenrigsministeren dét, og i det næste øjeblik siger udenrigsministeren ligesom, at de her samarbejdsaftaler er sådan en slags garanti for, at så går det nok den rigtige vej.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Vi kan jo blive ved her indtil midnat, hvis vi skal misforstå hinanden hele tiden. Jeg sagde jo udtrykkeligt, at der er gode erfaringer, og jeg nævnte en række lande, og så sagde jeg, at man jo selvfølgelig ikke kan afgøre, om det er samarbejdsaftalerne, for det kan være mange andre elementer, men de har i hvert fald medvirket i den retning. Omvendt kan man jo heller ikke sige, at fordi man har haft samarbejdsaftaler, så er det gået dårligt i andre lande. Så det er ikke nogen garanti, men det giver os en løftestang til at gå ind og diskutere situationen i et land med landet. Det havde man ikke, hvis ikke man havde en samarbejdsaftale.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Europaudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 8:

Forslag til folketingsbeslutning om tilbage-trækning af EU's krav til WTO-medlemslande under GATS-forhandlingerne om liberalisering af vandforsyningssektoren.

Af Rune Lund (EL) m.fl.

(Fremsat 10/3 2005).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Beslutningsforslaget er ligesom det efterfølgende, B 9, som vi også får fornøjelsen af i dag, en genfremsættelse af et beslutningsforslag, der var til første behandling den 25. november 2004. Nu er der jo altså ikke sket noget nævneværdigt mellem den 25. november 2004 og nu, og derfor var der såmænd ikke rigtig nogen grund til at diskutere det nu, men det har man altså ønsket.

Det er regeringens holdning, at B 8, forslag til folketingsbeslutning om tilbagetrækning af EU's krav til WTO-medlemslande under GATS-forhandlingerne om liberalisering af vandforsyningssektoren, bør afvises af de samme grunde som dem, vi gav den 25. november 2004, fordi der heller ikke er sket nogen ændringer på de her områder inden for WTO-forhandlingerne.

Det må indledningsvis understreges, at EU's udspil i GATS-forhandlingerne om liberalisering af vandforsyningssektoren ikke er rettet mod naturressourcen vand, men alene mod forsyningen heraf. Det vil sige, at EU alene har fremsat ønske om en markedsadgang for udenlandske virksomheder til at udføre vandforsyning og spildevandsrensning, og for god ordens skyld skal det bemærkes, at alle tilbud og krav i forhandlingerne løbende er oversendt til Folketingets Europaudvalg.

Jeg vil gerne understrege principperne i GATS-aftalen, der fastslår, at det er op til det enkelte land selv at bestemme, hvad der skal være offentlige ydelser, og hvad landet ønsker at private skal udføre. Det vil sige, at et medlemsland, herunder et udviklingsland, ikke gennem GATS-forhandlingerne og GATS-aftalen kan tvinges til at liberalisere f.eks. vandforsyningssektoren. Dette princip er vi helt enige i.

Landene kan frit vælge at afspejle og opretholde nationale udviklingspolitiske instrumen-